

УДК 373.5.091

**DEVELOPMENT OF CREATIVITY OF ADOLESCENT
SCHOOLCHILDREN IN MUSIC AND CREATIVE ACTIVITY (ON THE
MATERIAL OF VARIOUS SINGING)****РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ШКОЛЯРІВ-ПІДЛІТКІВ У МУЗИЧНО-ТВОРЧІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ (НА МАТЕРІАЛІ ЕСТРАДНОГО СПІВУ)****Chmir-Protasova G.O / Чмир-Протасова Г.О.***магістрантка кафедри**інструментального виконавства**та музичного мистецтва естради***Stotika O.V / Стотика О. В.***кандидат педагогічних наук, доцент кафедри**інструментального виконавства**та музичного мистецтва естради**Мелітопольський державний педагогічний**університет імені Богдана Хмельницького*

***Анотація.** Проблема формування та розвитку креативної особистості є актуальною, оскільки багатотехнологічне сьогодення вимагає нестандартного вирішення проблем, прийняття нестереотипних рішень, упровадження інноваційних ідей. За цих умов підвищуються вимоги до якостей особистості, які визначаються як креативні: відкритість новому досвіду, вміння знаходити оригінальне рішення в нестандартній ситуації, творче ставлення до дійсності. Сьогодні стає все більш очевидним, що ефективність сучасного суспільства базується не просто на знаннях, а й на інтелекті та креативності, творчості людей.*

***Ключові слова.** розвиток креативності, творчість, підлітковий вік, музичне мистецтво, естрадний виконавець.*

Креативність передбачає властивість особистості, творчі здібності людини до створення принципово нових ідей, відмінних від традиційних. Поняття «креативність» та «творчість» диференціюються. Перше виступає як суб'єктивна детермінанта творчості, тобто ресурс, друге – як процес створення нового, пошуку креативних рішень. Для їх розвитку необхідно створити сприятливе, комфортне середовище у процесі навчання, мислення та буття школярів-підлітків у контексті формування саме творчо мислячої, креативної особистості, здатної до успішної самореалізації.

Саме на виконання цієї функції покликане музичне мистецтво, що цілісно впливає, пробуджує естетичну чутливість дітей, розвиває їх кращі людські почуття, формує моральне обличчя. Гармонійність музично-творчої діяльності у школярів розвиває схильність до свободи і відкриттів, до пригод і оригінального вираження, тому всі аспекти навчання і виховання повинні бути спрямовані на розкриття обдарованості кожної дитини та розвиток творчої особистості.

Основним завданням освітнього простору є забезпечення педагогічних умов, які б сприяли реалізації їх творчого потенціалу у музично-творчій діяльності, щоб відбувся, власне, перехід до оригінальної творчості. Питання педагогічного забезпечення процесу креативного розвитку школярів

підліткового віку у вокальному виконавстві із застосуванням естрадної музики ще недостатньо висвітлені в педагогічній, психологічній та методичній літературі.

Підлітковий вік – проміжний стан між дитинством і дорослістю, є певним чином унікальним для розвитку вищезгаданих якостей через те, що багато складових психіки підлітка знаходяться в стадії активного формування. Підлітків відрізняє пізнавальна активність, поява нових мотивів навчання, інтенсивний розвиток логічного мислення, що впливають на пізнавальні процеси та інтелект у цілому, дозволяють займатися самостійною творчою працею. Разом із прагненням до розвитку самосвідомості, формування ідеалу особистості з'являється схильність до рефлексії, розвитку вольових якостей, необхідність самоствердження, самовдосконалення, самовизначення. Усе це в комплексі є базою для розвитку креативності.

Розвиток творчої спрямованості підлітка не відбувається відокремлено від зовнішніх (сімейне мікросередовище, вплив школи та спілкування з однолітками) та внутрішніх (стилі організації розумової діяльності, вікові й індивідуально-психологічні особливості особистості) чинників.

Концептуальною основою побудови методики розвитку креативності школярів-підлітків є спрямованість загальної музичної освіти на формування структурних компонентів креативності, які виступають у якості критеріїв, а саме: асоціативно-образне мислення, творча уява, художня спостережливість, арт-самовираження.

Критеріями креативних здібностей у процесі взаємодії учня та вчителя є побіжність виникнення нових ідей, їх оригінальність, сприйнятливність, метафоричність, сенситивність.

Складовими креативної педагогіки, на нашу думку, є партнерство, при якому «вчитель не той, хто вчить, а той, у кого вчаться»; відмова від консервативного, шаблонного мислення з дотриманням установлених алгоритмів, стереотипів, концепцій; пошук нестандартних рішень; використання методики відкритих запитань, які сприяють оригінальним ідеям; заохочення до експерименту як компоненту навчання у музично-творчій діяльності.

В естрадно-вокальній педагогіці існує два протилежних методичних підходи до змісту початкового навчання. Прихильники одного з них наголошують на тому, що естрадна манера співу має формуватися на основі базової класичної вокальної школи у поєднанні зі специфічними навичками звукоутворення та виконавськими прийомами, характерними для естрадного співу. За іншим підходом, естрадний вокал, з його особливим комплексом виразових засобів, манерою звучання голосу тощо, не вписується в естетичні норми класичного академічного виконавства, тому естрадного співу не слід навчати в рамках «канону академічної традиції».

Процес постановки голосу естрадного виконавця має бути побудований за принципами «співу у мовленнєвій позиції», як такого, що створює враження легкої фонації, невимушеності та природності співу (О.Кліпп, С. Рігс). Завдання естрадного виконавця - пошук свого власного звуку, своєю

оригінальною, характерною, легко впізнаваною манерою співу та сценічного образу.

Для успішності формування та розвитку креативності школярів-підлітків було визначено педагогічні умови та відповідні методи для успішного їх втілення (таблиця 1).

Таблиця 1 - Педагогічні умови і методи їх успішного втілення в процесі музичної освіти школярів

Умови	Методи
Створення творчої атмосфери на заняттях естрадного співу	Психологічна підтримка; створення ситуацій „успіху”; емоційно-образна концентрація; сценічно-рухова витримка; рольова гра; музично-акторський тренінг
Інтеграція індивідуально-аудиторної й концертної діяльності учнів	Уявна аудиторія; перенесення відпрацьованих вокальних навичок та сценічної поведінки у різні ситуації виконання вокальних творів
Активізація вокально-естрадної діяльності студентів на основі самовираження	Активізація особистісного ставлення до виконуваних музичних творів; презентація власних можливостей в естрадно-виконавській діяльності; рефлексивне осмислення власних думок і почуттів у виконанні естрадних творів

Діагностування стану сформованості креативності учнів-вокалістів визначається як відображення основних компонентів комплексного процесу музично-творчої діяльності і має наступні критерії: мотиваційно-емоційний - ступінь зацікавленості естрадним співом; пізнавально-інформаційний - ступінь інформованості учня у галузі естрадного виконавства; творчо-діяльнісний - ступінь творчої активності та самовираження у процесі естрадно-виконавської діяльності.

***Annotation.** The problem of formation and development of creative personality is relevant, because the multi-technological present requires non-standard problem solving, non-stereotypical decision-making, the introduction of innovative ideas. Under these conditions, the requirements for personality qualities increase, which are defined as creative: openness to new experiences, the ability to find an original solution in an unusual situation, a creative attitude to reality. Today it is becoming increasingly clear that the effectiveness of modern society is based not only on knowledge but also on intelligence and creativity, creativity of people.*

The abstracts consider the professional activity of the concertmaster of the institution of higher education in terms of the use of information technology. It is noted that the use of information technology at the preparatory and rehearsal stages of the concertmaster's work with applicants for higher education-performers contributes to the search for effective approaches in their own professional activities. The analysis of introduction of information technologies in professional activity of the concertmaster is carried out. It is emphasized that the combination of traditional approaches with modern information technologies of teaching contributes to the renewal of intellectual and professional experience, the search for new ideas and guidelines for the professional tasks of the concertmaster.

***Key words.** development of creativity, creativity, adolescence, music, pop singer, concertmaster of higher education institution, information technologies of teaching, distance education.*